

- Nəinki ata, onlarla yaxın dost, sirdaş olmuşam. Elə anlar olub ki, onların fikirlərindən yararlanmışam. Məsləhətçim oğlanlarım olub. Bəzi məqamlarda böyük oğlumun məsləhətini dinləmişəm. Onun dediği yolla getdikdə, uğur qazanmışam. Baxmayaraq yaşları mənəndən azdır, ancaq həyata baxış, dünyagörüşü baxımından üstünlükləri var. Övladlarıma hər zaman bir şəxsiyyət kimi yanaşmışam və lazım olduqda onlardan məsləhət almaqdan, sözlərini dinləməkdən çəkinməmişəm.

- Oğlanlarınızın hansı sizə daha çox oxşayır?
- Xarici görkəmcə böyük, daxilən isə kiçik oğlum mənə çox oxşayır.
- Övladlarınızla siz tamam fərqli mühitlərdə böyümüsünüz. Yəqin ki, bu, xasiyyət baxımından daha çox hiss olunur.

- Həm kənd, həm də şəhər mühitini görmüşəm. Mən kolxozçu ailəsində anadan olmuşam. Fərqli cəmiyyət, fərqli mühitlər içərisində böyümüşəm. Uşaqlığımız qoyun otarmaqla, ot biçməklə, dağlara köç etməklə keçib. Uşaq yaşlarından əməyə alışmışdıq. Evə qonaq gələndə heç kim ortalıqda görünməzdi. Qonaq oturmaq yeyib-İçdikdən sonra süfrəyə gələrdik. Ancaq şəhər mühiti bir qədər fərqlidir. Hər yerin bir mühiti var və buna uyğunlaşmaq lazımdır. İndiki uşaqlar bizim uşaqlıqda çəkdiyimiz əziyyətə qatlaşa bilməzlər. Təsəvvür edin ki, günün istisində dağlarda hərərət daha çox olur. Səhər saat 7-dən axşam saat 9-a qədər yaylaqda olurduq. Biz bu çətinlik altında dözümlülüyü və idarəçiliyi öyrənirdik. Bu işlərin içərisində dərslərimizi də çox yaxşı oxuyurdud. Səliqəli olmağa çalışırıd, ayaqqabımızı təmizləyir, yeri gələndə köynəklərimizi ütüləyirdik. Gündəlik həyatımızda, dərslərimizdə nizam-intizamlı olmağa çalışırıd. Belə çətin şərtlər altında böyümüşük. Bəzən deyirlər ki, məktəblərdə uşaqları yorurlar. İndiki uşaqların işi ancaq oxumaqdır. Biz o dövrdə

ali təhsil almağımız üçün çalışırıd və istəyirdi ki, biz oxuyaq. Kiçik yaşlarımda atam dünyasını dəyişdikdən sonra babamın yanında böyüdüm. Ona görə babamla yoldaşlığım çox olub. Babam mənim üçün əsl ailə başçısı nümunəsi idi. O, uzaqdan gələndə, özümüzü yığırdırıd və nizam-intizam qaydalarına riayət edirdik. Bu nizam-intizam, ciddilik hələ də bizim nəslimizdə davam edir.

- Oğlanlarınızın biri Moldovada, digəri isə Qərbi Azərbaycanda doğulub. Harada olursa-olsun, doğulduğu torpaq hər zaman insanı özünə çəkir. Bu baxımdan, övladlarınızın arasında hər hansı bir fərqlilik varmı?

- Biz azərbaycanlıyıq və heç zaman bunu unutmamışıq. 18 il Qərbi Azərbaycanda, 18 il də Moldovada yaşamışam. Ancaq öz soykökümə, torpağıma, vətənime bağlı olmuşam. Övladları da mənim kimi. Harda yaşamağımızdan asılı olmayaraq, hər zaman evimizdə azərbaycançılıq ideyası, milli-mənəvi dəyərlərimiz, adət-ənənələrimiz hökm sürüb. Mən Moldovada yaşayanda, "Azərbaycan adət və ənənələri mərkəzi" adlı bir Azərbaycan cəmiyyəti yaratdıq. Özüm də orada müəllim olaraq çalışırıdım. Orada azərbaycanlı uşaqlara Azərbaycan dili dərsi deyirdim. Ulu öndərimiz Heydər Əliyev demişkən, "fəxr edirəm ki, azərbaycanlıyam".

- Nə üçün oğlanlarınızın sizin sənətinizi davam etdirməyini istəmədiniz?

- Onlar sərbəst seçim etdilər, seçimlərinə müdaxilə etmədim. Böyük oğlum bank sistemində, kiçik oğlum isə ASAN xidmətdə çalışır.

- Baba olduğundan sonra həyatınızda nələr dəyişdi?

- Onlar həyatıma yeni bir rəng qatdılar. Bir atanın görmək istədiyi ən ali duyğulardan biri də baba olmaqdır. Mən bu hissi onlarda daddım.

- Nəvə daha şirindi, yoxsa övlad?

- Mənim üçün hər ikisi şirindir. Atalar həmişə deyir ki, dövlətdə dəvə, övladda nəvə. Mənim qız övladım olmayıb. İlk qız nəvəm Şəms mənim üçün qız övladının həsrətini doldurub. Şəms bu il birinci sinfə gedəcək. Böyük oğlumun bir qızı, bir oğlu, kiçik oğlumun isə bir oğlu var. Nəvələrimin hamısına dini adlar qoymuşuq. Nəvələrimin üçü də mənim üçün əzizdir və onların yerini heç nə doldura bilməz.

- Nəvələrinizə zaman ayıra bilərsinizmi?

- Bacardığım qədər onlarla zaman keçirməyə çalışsam da, işlərimin çoxluğundan o qədər də çox zaman keçirə bilmirəm. Buna baxmayaraq, biz bir-birimizə bağlı bir ailəyik. Bizim üçün ailə dəyərləri hər şeydən önəmlidir. İnsanın həyatının xoşbəxtliyi ilk növbədə ailədən başlayır. Torpaq, ailə və peşəni sevdiyəndən sonra insanın həyatında hər şey öz axarında gedir.

- Sizcə, cəmiyyətə yararlı övlad yetişdirmək üçün hansı metoddan istifadə etmək daha faydalı olardı?

- Mən metodist deyiləm. Bizim çox gözəl adət-ənənələrimiz, dedə-baba qaydalarımız var. Hər şey ilk növbədə oradan başlayır. Ailə bütün başlanğıcların təməlidir. Ailə başçısı nə qədər ciddi olarsa, ailəni də öz qanunları ilə idarə edəcək. Atalarımızın bir misalı var: "Doğru yol gedən yorulmaz". Hər bir doğulan gənc cəmiyyətimiz üçün lazımdır. Ailə başçısı öz üzərinə düşən öhdəliyi layiqincə yerinə yetirməlidir.

- Sizin yetişdirdiyiniz övladlarınız bu gün öz ailələrinin başçılarıdır. Onların ailələrinin idarə edilməsində öz metodikanızı hiss edirsinizmi?

- Əlbəttə, oğlanları da onlara əsəlidiyim tərbiyəni öz övladlarına ötürürlər. Mən onlardan çox razıyam. Mənim qızım olmayıb, ancaq gəlinlərim Sevinc və Sona qızımı öz evdə edir.

- Hansını daha çox istəyirsiniz?

- Hər ikisini.

- Bəs hansı sizi daha çox istəyir?

- İkisi də xətirimə çox istəyir. Onların hər ikisi mənim üçün doğmadır. Mən onlara gəlin kimi deyil, qızım kimi baxıram.

- Jurnalistlərlə işləmək daha yorucudur, yoxsa övlad böyütmək?

- Hər birinin mənim üçün ayrı yeri var. Çalışdığım media nümayəndələri ilə yaxşı münasibət saxlamağa çalışıram. 2002-ci ildə jurnalistikaya gəlmişəm. O ildən etibarən heç bir media nümayəndələrinə fərq qoymamışam. Bu sahədə çox çətinliklərlə üzləmişəm. Ancaq çalışmışam ki, yaranan an-

“Bizim üçün ailə dəyərləri hər şeydən önəmlidir”

Tanrıverdi Mustafayev: Lazım olduqda, övladlarımdan məsləhət almışam, sözlərini dinləyib uğur qazanmışam

Xəyalə RƏİS

Onun həyatının əsas anlamı, yaşam qayəsi övladlarıdır. Çünki yalnız onların əhatəsində özünü rahat, güvənli və daha güclü hiss edir. Övladları ilə fəxr edir, onlarla nəfəs alır. Ata olmağın şirinliyini dadarkən həyat ona sürprizlər etməyə davam edib, bu dəfə baba statusu qazanıb. Qız övladı olmayıb, bu nisgilin yerini isə ilk qız nəvəsi Şəms doldurub. Hər nə qədər "iki gəlinimin ikisi də mənim qızımdır" desə də, Şəmsdən danışanda, gözələndəki o parlıtını duymamaq mümkün deyil.

Övladlarından bəhs edəndə, üzünə xırda bir təbəssüm qonur, fərəhlə danışır. Sanki qoca bir çınarı ayaqda saxlayan məhz onun pöhrələnən budaqları imiş kimi, onu bu qədər güclü edən, ayaqda dayanmasının səbəbkarı da o budaqlardır.

Müsaibimiz media nümayəndələrinin dostu, "Azərişiq" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Tanrıverdi Mustafayevdir. Tanrıverdi müəllimi hər zaman işiq problemi yaşayanda axtarsaq da, bu dəfə missiyamız fərqli idi. Onu sizlərə bir ata və bir baba kimi daha yaxından tanıtmaya çalışacağıq. Tanrıverdi müəllimin iki oğlu və üç nəvəsi var. Kiçik oğlu Muhəmmədin 30, böyük oğlu Niya-məddinin isə 32 yaşı var.

- Övladlarınızın həyatınızdakı yeri hardadır?

- Mənim həyatım onlardan ibarətdir. Həyatımı övladlarımsız təsəvvür edə bilmirəm. Ömrümün mənası, yaşam səbəbim onlardır. Övladları mənim üçün müqəddəs varlıqdır. Ümumiyyətlə, mənim üçün ailədən müqəddəs ikinci bir varlıq yoxdur.

- Oğlanlarınızı istədiyiniz şəkildə böyüdə bildinizmi?

- Mən Allahımdan çox razıyam. O övladları mənə verən Allahdır. Uşaq yaşlarından onların təlim-tərbiyəsi ilə xanımım məşğul olub. İş adamı olmuşam, səhər evdən çıxıb axşam gəlmişəm. Evin maddi tələbatını ödəmək üçün bütün günü işləmək məcburiyyətində qalmışam. Bunun üçün övladlarımla çox zaman keçirmək imkanım olmayıb. Övladlarıma qarşıma qoyub, yol göstərməmişəm. Onlar evdəki qayda-qanuna riayət edərək böyüyüblər. Bu qayda-qanunu mən də öz ailəmdən götürmüşəm. Təməl insanın doğulduğu ocağından başlayır. Daha sonra cəmiyyətin, məktəbin uşaqların formalaşmasında böyük rolu olur. Mən fürsətdən istifadə edib müəllimlərimə minnətdarlığımı bildirirəm.

- Oğlanlarınızla daha çox dost, yoxsa onlara ata olmusunuz?

bütün bu işlərlə bərabər, eyni zamanda dərslərimizi də yaxşı oxuyurdud.

- Həmin o nizam-intizamın bu gün sizin işlərinizdə köməyi dəyirmi?

- Həyat dərsimi rəhmətlik babamdan almışam. Səhər saat 5-də durub gecə saat 12-yə qədər işləyirdi. O bizə aşısaqal yanında özünü necə aparmaq lazım olduğunu, böyüyə hörməti, cəmiyyət içərisində davranış qaydalarını izah edirdi. Babam deyirdi ki, səni ağıladanın yanında otur, amma güldürənin yanında oturma. O zaman uşaq idim, ancaq babamın o sözlərini yaxşı xatırlayıram. Bir dəfə çox kiçik idim. Oturub masa arxasında yemək yeyəndə ayaqlarımı yellədirdim. Babam sobanın maşasını götürüb, ayaqlarıma vuraraq dedi ki, yemək yeyərkən düz oturmaq lazımdır, ayaqlarını yellətmək olmaz. Bu günə qədər o maşanı unutmuram və hər dəfə masada oturanda, o maşa gözümün qabağına gəlir. Yəni babam ailədə elə nizam-intizam yaratmışdı.

- O nizam-intizamı öz ailənizdə tətbiq edə bilərsinizmi? Yoxsa övladlarınıza azadlıq, sərbəstlik vermirsiniz?

- Hər şey ocaqdan başlayır. Onlar ailədə necə görüblərsə, elə də mənimsəyiblər. Mən də babamdan elə görmüşəm. Ailə tərbiyəsi gəndən gəlir.

- Siz ancaq babanızdan sitatlar götürürsünüz, atanızdan danışmırsınız.

- Atam bütün günü işləyirdi. Çalışırıd ki, onun gözünə görünməyək. Ciddi, sərt rəftarının altında ürəyi yumşaq bir adam vardı. Cəmi beşinci sinfə qədər təhsil almaq imkanım olmuşdu. Birdən-birə ona bir istedad gəlmişdi, şeirlər yazırdı. O, ali təhsil ala bilməmişdi, buna baxmayaraq, bizim

laşılmazlığı ortadan qaldıraç. Elə media nümayəndələri var ki, bizi düzgün anlamayıb. Dəvət edib söhbət etmişik, izah etmişəm və söhbət əsnasında hər şeyə çözümlə tapmışıq. Bu iş çox məsul bir işdir.